

Yashil IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

2024

No 5

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

74-91 xalqaro daraja
ISSN: 2992-8982

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Elektron nashr. 1144 sahifa.

E'lon qilishga 2024-yil 30-mayda ruxsat etildi.

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston fanlar akademiyasi akademigi
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, t.f.d., prof., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri
Buzrukxonov Sarvarxon Munavvarxonovich, i.f.d., O'zR Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vaziri o'rinbosari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, i.f.d., prof., O'zR Oliy Majlisi qonunchilik palatasi deputati
Axmedov Sayfullo Normatovich i.f.n., professor, MIM akademiyasi rektori
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, i.f.d., prof., TDIU YoMMMIB birinchi prorektori
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, i.f.d., prof., TDIU Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, i.f.d., prof., "O'IRIAM" ilmiy tadqiqot markazi direktori – prorektor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, i.f.d., TMI professori
Samadov Asqarjon Nishonovich, i.f.n., TDIU professori
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, t.f.d., Rossiya xalqlar do'stligi universiteti professori
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, i.f.d., prof., Xalqaro "Nordik" universiteti rektori
Aliyev Bekdavlat Aliyevich, f.f.d., TDIU professori
Axmedov Ikrom Akramovich, i.f.d. TDIU professori
Po'latov Baxtiyor Alimovich, t.f.d., profesor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, i.f.d., TDIU professori
Isakov Janabay Yakubbayevich, i.f.d., TDIU professori
Musyeva Shoirazimovna, SamDu IS instituti professori
Axmedov Javohir Jamolovich, i.f.f.d., "El-yurt umidi" jamg'armasi ijrochi direktori o'rinbosari
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, t.f.f.d., TAQU katta o'qituvchisi
Xalikov Suyun Ravshanovich, i. f. n., TDAU dotsenti
Kamilova Iroda Xusniddinovna, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, i.f.f.d., TDIU dotsenti
Rustamov Ilhomiddin, f.f.n., Farg'ona davlat universiteti dotsenti
Fayziyev Oybek Raximovich, i.f.f.d. (PhD), Alfraganus universiteti dotsenti
Sevil Piriyea Karaman, PhD, Turkiya Anqara universiteti doktoranti
Mirzaliyev Sanjar Maxamatjon o'g'li, TDIU mustaqil tadqiqotchisi
Utayev Uktam Choriyevich, O'zR Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farxod, O'zR Bosh prokuraturasi iqtisodiy jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti bo'limi boshlig'i
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, TDIU katta o'qituvchisi

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, i.f.d, TDIU dotsenti
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, i.f.f.d, TDIU dotsenti
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, i.f.d., TMI dotsenti
Babayeva Zuhra Yuldashevna, TDIU mustaqil tadqiqotchisi

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi,
O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

MUNDARIJA

Uy-joy qurilishi madaniyati, uning o'ziga xos xususiyatlari va tamoyillari.....	14
Davletov Islambek Xalikovich, Zikrullayev Valixon G'aybulla o'g'li	
Hududlar investitsiya muhitini oshirish muammolari.....	20
Akbarov Bekmurod Miryakubovich	
Qoraqalpog'iston Respublikasi ellikqal'a tumanida turizm klasterini joriy qilish mexanizmi.....	26
Norchayev Asatullo Norbo'tayevich	
Small Business and Private Entrepreneurship is the Priority Direction of Our Country's Economy.....	34
Tulagan Tukhtaraliev, G'aniev Muhammadjon Xalilovich	
Resurs soliqlarini soliqqa tortish mexanizmlarini takomillashtirish.....	35
Tursunova Zulayxo Abdujobir qizi	
O'zbekistonda muqobil energiya manbalaridan foydalanish elektrotexnika sanoati rivojlanishining istiqboli sifatida.....	38
Uraimjonov Azizbek Raxmonjon o'g'li	
Oliy ta'limning raqobatbardoshligini ta'minlashda ta'lim sifatining mohiyati va asosiy tamoyillari (O'zbekiston misolida).....	44
Egamov Sevinchbek Maxsud o'g'li	
Financial Mechanisms of Supporting Textile Products Export.....	50
Gaybullayeva Gulbaxor Maxmudovna, Yakubova Ugiloy Mamasoliyevna	
O'zbekiston Respublikasida hududlarni mutanosib barqaror rivojlantirish masalalari va yechimlari.....	53
Hojiyev Tal'at Toshpo'latovich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida ayollar biznesini shakllantirish yo'llari.....	58
Ibodullayeva Malohat Sirojiddin qizi	
Davlatning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda qishloq xo'jaligini rivojlantirishning xorijiy tajribasi.....	61
Bekmirzayev Mirzoxid Adashaliyevich	
Turizm sohasi rivojlanishining istiqbollari.....	65
Ergashev Rahmatulla Xidirovich, Jabborova Zuhra Abdig'ani qizi	
Jahonda kabel bozorini rivojlantirish xususiyatlari va tendensiyalari.....	72
Uralov Olimjon Mahammadjonovich	
Namangan viloyatida yoshlarning iqtisodiy faolligi ko'rsatkichlari dinamikasini tahlil qilish.....	76
Mirzatov Baxtiyor Toxirovich	
Turizm sohasiga malakali kadrlar tayyorlashdagi muammolar va ularning yechimlari borasida tavsiyalar.....	81
A. I. Raxmatov	
Трансформация внешнеторговых связей Республики Узбекистана.....	87
Ахмедова (Жабборова) Нилуфар Икболжон кизи	
Korxonalarda investitsiyalarni moliyalashtirish manbalari va usullarining tahlili.....	92
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Xusanov Faxriddin Jamoliddin o'g'li	
Turizmning mohiyati xususida nazariy yondoshuvlar va ularning tahlili.....	98
R. I. Pardayev	
Katta hajmga ega bo'lgan maxsus qurtxonalarda boqilayotgan ipak qurtlariga harorat va namlikni ta'siri.....	105
Raxmanova Xurinisho Egamovna	
Mahalliy byudjet daromadlarini shakllantirishda mahalliy soliqlar va soliqdan tashqari tushumlarning ahamiyati.....	109
Rajjaboyeva Dildora Zakirovna	
Banklarda stress-test asosida ESG-risklarni baholash.....	114
Nilufar Sharipova	
Yashil iqtisodiyotni rivojlantirishda banklarda ekologik va ijtimoiy risklarni baholash va boshqarish tizimini joriy etishning ahamiyati.....	118
Karimov Shamsiddin Akram o'g'li	
Qimmatli qog'ozlarni qiymatini baholash usullari va modellari.....	126
Botirxo'ja Aziza Faxmuddin qizi	
Sanoat ishlab chiqarishda diversifikatsiyaning nazariy asoslari.....	131
Davronbek Sharibjonovich Raximov	
Mamlakatimizda innovatsiyalarni moliyalashtirishning amaldagi holati tahlili.....	137
Aminov Farrux Farxadovich	

Raqamli iqtisodiyotda moliyaviy hisobot tahlilini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari.....	142
G. J. Jumayeva	
Qurilish sohasida logistika tizimlariga zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlanganlarning amaliy jihatlari....	145
Mirsodiqov Abdulla Tursunaliyevich	
Raqamli iqtisodiyot sharoitida inson kapitalini boshqarishdagi muammolar	151
Nematova Shaxlo Egamberdiyevna	
Aholi daromdlari va omonatlarini shakllantirishning nazariy asoslari.....	153
Xakimov Zohid Norbo'tayevich	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonini intellektuallashtirish algoritmini yaratish.....	162
Zoirov O'lmas Erkin o'g'li	
Mintaqa iqtisodiyotida investitsiya faoliyatini moliyalashtirish samaradorligini baholash	168
Chilmatova Dilnoza Abdurahimovna	
Возможности внедрения и развития исламских банковских продуктов в рынок Узбекистана.....	172
Иноятowa Камола Фуркатовна	
Davlat xizmatchisi faoliyatida ijtimoiy javobgarlikning o'rni	176
X. X. Ikramov	
Korporativ boshqaruv tizimida buxgalteriya hisobini tashkil qilishning o'ziga xos xususiyatlari	180
Abdug'aniyev Muhammadamin Abdug'affor o'g'li	
Hududiy kambag'allik chegaralarini aniqlashning ahamiyati (Qashqadaryo viloyati misolida).....	186
Hamdamov Shahzod Ilhom o'g'li, Alisher Yunusaliyevich Safarov	
Kichik biznesga mahalliy investitsiyalarni jalb qilish va ulardan samarali foydalanishda franshizaning roli	193
Rabimqulov Sherzod Murtozayevich	
Tijorat banklarida marketing strategiyalaridan foydalanishning ilmiy-nazariy asoslari.....	197
Maxamadjanov Akbar Maxamadaliyevich	
Davlat sherikchilik asosida maktab va maktabgacha ta'lim moliyashtirishligini o'ziga xos xususiyatligi.....	202
Boltaboev Murodbek Aybekovich	
Moliyaviy savodxonlikni rivojlantirish davr talabi	207
X. I. Boyev	
Banklarda chakana kreditlash turlari va ularni raqamli transformatsiya qilishning zarurligi	211
Axmedova Dilrabo Kurbondurdi qizi	
Rasmiy ish bilan bandlik – aholining munosib turmush darajasini ta'minlash demak.....	220
Farhod Bagibekovich Xalimbetov	
Jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i uchun qo'llaniladigan soliq imtiyozlarining amaldagi holati va tahlili.....	224
Valiyeva Sayyora Xushbaqovna	
Автомобильная промышленности развитых стран: становление, развитие, пути совершенствования.....	231
Назарова Раъно Рустамовна, Абдухамидова Мафтуна Турсуналт кизи	
Влияние цифровизации на внешнеэкономическую деятельность	236
Шермаматова Ирода Ойбековна, Тиллаев Хуршиджон Сулаймон ўгли	
ИИ в банковском бизнесе: ключ к конкурентной привлекательности	242
Фаттахова Муниса Абдухамитовна	
Tijorat banklari kapitalining iqtisodiy mazmuni va uning tarkibi	247
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг.....	252
Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Factoring Operations in Banks.....	257
Boykabilova Iroda, Davronova Dilnoza Damirovna	
Moliyaviy sektordagi aksiyadorlik jamiyatlarining korporativ strategiyasini shakllantirishda risklarni bartaraf etish.....	261
Jaxongirov Rustam Jaxongirovich, Xo'jamurodov Asqarjon Jalolovich	
O'zbekistonning jozibador investitsiya muhitini yaratishda huquqiy asoslarni yanada takomillashtirishning ilmiy va amaliy zaruriyati	268
Oybek Elmuratov	
Qurilish materiallarini ishlab chiqarish korxonalarning boshqarish tizimini takomillashtirish.....	272
Uzakova Umida Ruzievna	

Tashkent Economy – Locomotive of the Country's Economy	278
Akramova Aziza Abduvohidovna, Maqsudov Bunyod Abdusamadovich	
O'zbekiston Respublikasida ishbilarmonlik turizmining tashkiliy-iqtisodiy mexanizmini takomillashtirish yo'llari	282
Musayeva Shoira Azimovna, Usmonova Difuza Ilhomovna	
Mintaqalar iqtisodiyotining barqaror o'sishini ta'minlashda investitsiyalardan samarali foydalanish mezonlari va ularni hisoblash usullari	288
Norqobilov Nusrat Norsaitovich	
Marketing strategiyasi: raqobatchilik sharoitida tadbirkorlik faoliyatini yuritishning rivojlantirilishi	292
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna, Matrizayeva Dilaram Yusubayevna	
Mahalliy budjetlar mablag'laridan samarali foydalanishni ta'minlashning eng asosiy istiqbolli yo'nalishi	299
S. Y. Ismoilova	
Atrof-muhitga zararsiz, tabiiy tarkibli korroziya ingibitorlari turlarini tahlil qilish	304
Qurbonova Firuza Solexovna	
Oliy ta'lim muassasalarida xarajatlar smetalari ijrosi hisobini yuritish tartibi	310
AbdulAziz Norqochqorov Ziyadullayevich	
Tijorat banklarining investitsion faoliyati samaradorligi va uni rivojlantirish yo'llari	316
Olimova Nodira Xamrakulovna	
Baholangan majburiyatlar hisobini takomillashtirish	328
Ochilov Farxodjon Shavkatjon o'g'li	
Qurilish-pudrat tashkilotlarida auditorlik tekshiruvda faoliyat uzluksizligini baholash	335
Tulovov Erkinjon To'liqin o'g'li	
Основные направления развития инвестиционной деятельности предприятий	339
Махкамова Надира Саидмуратовна	
Milliy statistika axborot tizimlarining funksional jihatlari va o'ziga xos xususiyatlarining tahlili	344
Otajonova Gulhayo Maqsud qizi	
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik faoliyatini boshqarish axborot tizimini modellashtirish	349
Xudoyorov Laziz Niyozovich, Ergashova Nargiza Boboxonovna	
Mamlakatimizda aksiz to'lanadigan tovarlarni soliqqa tortish usullari	355
Alimardonov Muxammadi Ibragimovich, Qarshiyev Daniyar Eshpulatovich	
Iqtisodiy rivojlanish sharoitida investitsiya loyihalarini jalb qilgan mablag'lar orqali moliyalashtirishning zarurligi	361
Amonova Dilafruz O'tkurovna	
To'lov tashkilotlarini tashkil etishda xatarlarni boshqarish	366
Axmedov Miraziz Alisherovich	
Korxonada inson kapitalini rivojlantirish tizimi va konsepsiyasini takomillashtirish imkoniyatlari	371
Hamrokulov M. O.	
Iqtisodiyotni modernizatsiyalash sharoitida kichik sanoat zonalari faoliyatining zarurligi va iqtisodiy-huquqiy maqomi	379
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich	
Bank tizimida marketing faoliyati orqali yangi innovatsion xizmatlarni joriy etishning zamonaviy holati	383
Raxmatov Temur Sotiboldiyevich	
Экономическая сущность инновационной деятельности в банковском секторе	392
Шадиева Дилдора Хамидовна	
Yengil sanoat taraqqiyotining xitoy tajribasi va undan o'zbekistonda foydalanish imkoniyatlari	396
Jumaniyazova Feruza Rajabovna	
Tut parvonasi zararkunandasining biologik tarqalishi va zararini oldini olish choralari	406
Oybek Toshmurovich Karimov	
Ijtimoiy adolat va ayollar huquqlari: kasbiy kamsitish	410
Iminova Nargizaxon Akramovna	
Ishsizlik nafaqalari tayinlash va xalqaro tajriba	416
Sholdarov Dilshod Azimiddin o'g'li	
Takroriy ekinlar urug'ini to'g'ridan-to'g'ri nol ishlov berish orqali ekadigan qurilmaga tushadigan yuklamaning nazariy tadqiqoti	422
Abdullayev Baxodirjon Valijon o'g'li	
Banklarida jinoiy faoliyatdan olingan daromadlarni legallashtirishga qarshi kurashish tizimining roli	426
Abdullayeva Dildora Quدراتovna	

Biologik aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartari asosida tashkil etishning uslubiy jihatlari	429
Adxamov Samariddin	
Barqaror iqtisodiy o'sishga erishishda to'g'ridan to'g'ri xorijiy investitsiyalarning ahamiyati.....	434
Asqarova Mavluda Turabovna, Otajonova Charosxon Polvonquli qizi	
Ilmiy-innovatsion iqtisodiyotda suv xo'jaligini rivojlantirish muammolari, yechimlar va natijalar: fundamental asosda.....	439
Babadjanov Abdirashid Musayevich	
Budjet tashkilotlarida buxgalteriya hisobini yuritishning milliy va xalqaro standartlari.....	445
Maxamadaliyeva MahliyoXon Maxamadmurod qizi	
Tijorat banklari aktivlari va ularni samarali boshqarish nazariy asoslari	452
Masharipov Maxmud Bekturdiyevich	
Tijorat banklarning moliyaviy faoliyatida yuzaga keladigan xavf-xatar va uning mohiyati	457
Rashidov Raximjon Iskandarovich, Abduraxmonov Anvar Akbar o'g'li	
Kichik sanoat zonalarini barpo etish va rivojlantirish omillari va hozirgi holatining tahlili	463
Samijonov Musobek G'ayratjon o'g'li	
Moliyaviy menejment tizimi samaradorligini oshirishda raqamli marketing strategiyasidan foydalanish	470
Sobirjonov Sanjar Sobirjonovich	
O'zbekiston Respublikasi moliyaviy tizimida byudjetdan tashqari jamg'armalarning ahamiyati va o'rni	477
Babanazarova Gulzar Ziautdinovna, Ajibayeva Raiiya Maxsudovna	
Aholi daromadlarini oshirishda asalarichilikning o'rni	483
Xudayarova Zuxra Yuldashevna	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ	486
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Tijorat banklari faoliyatida iqtisodiy risklar va ularni nazariy asoslari.....	494
Burxonov Asliddin Asqar o'g'li	
Biznes tuzilmalarini diversifikatsiya qilish modellari va usullari hamda innovatsion rivojlanish strategiyalarining qiyosiy tavsifi.....	501
Matyoqubova Dilfuza Olimboyevna	
Тенденции развития пищевой промышленности Узбекистана.....	507
Назарова Раъно Рустамовна, Нигматуллаева Гульчехра Нуруллаевна	
Soliq-bojxona siyosatining dolzarb masalalari va ularni takomillashtirish yo'nalishlari.....	513
Usmonov Kaxramonjon Akbaraliyevich	
Статистический анализ факторов, влияющих на бренд молока и молочных продуктов в Узбекистане	517
Холдарова Фариза Тухтабаевна	
Правовое регулирование рынка цифровых активов и криптовалют.....	523
Якубова Ш. Ш., Рашидов Рахимжон Искандарович	
Efficiency of Internal Audit Service and Report Improvement: Control of Sanatorium-Wellness Institution	532
Shafkarov Fahriddin Khudaiberdievich	
Development of Digital TV Services in the Conditions of Digitalization of the Economy.....	538
Farhad Karimov	
Kichik biznes faoliyatida muhim muvaffaqiyat omillarini belgilashning ahamiyati va ularni baholash.....	542
Kabulova Nurgo'zal Umirbek qizi	
Barqaror iqtisodiy o'sishni ekonometrik tadqiq etish	545
Muminova Maxbuba Abduvafoyevna	
Korxonaning moliyaviy-xo'jalik faoliyati ko'rsatkichlarini baholash.....	552
Musurmonova Mahbuba Omonovna	
Tadbirkorlik subyektlari tashqi savdo faoliyatini ichki tartibga solishni takomillashtirishning ayrim jihatlari..	556
To'rayev Nurbek Muxammadovich	
Temir yo'l transportida xizmat ko'rsatish jarayonini rivojlantirishning retseptiv tahlili	561
Raxmonov G'ayrat Ismatulloyevich	
Strategik boshqaruv hisobi va uning uslubiyotini takomillashtirish masalalari.....	566
Sharipova Shoxida Abdinabiyevna	
O'zbekiston Respublikasida "yashil" iqtisodiyotni qo'llab-quvvatlashning iqtisodiy mexanizmlari.....	571
Shodmonov Ruslan G'olib o'g'li	
Institutsional investorlar faoliyatini tashkil etishning kontseptual jihatlari	578
Sultanov Maxmud Axmedovich	

Tijorat banklari foydasini soliqqa tortishning ayrim me'yoriy-huquqiy asoslari.....	582
Turanov M. Sh.	
O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyotining rivojlanishida tijorat banklarining o'rni.....	590
Zubaydullayeva Zulayxo Karimovna, Kaxarova Dildora Erkinovna	
O'zbekistonda tayyor kiyimlar bozori ko'lamini oshirishda marketing strategiyalarining samaradorligi.....	600
Urazov Mansur Musurmanovich	
Yevropaga barqaror eksport va qishloq xo'jaligida yashil rivojlanish uchun Mosh bozori strategiyalarining ta'sirini baholash.....	603
Valiyeva Aziza Anvar qizi	
Rangli tasvirlarga raqamli ishlov berish jarayonlarini paralellashtirish.....	609
Xidirova Barchinoy Ilxomovna	
Korxonalarda ishchi personal ehtiyojlarini motivatsiyaga ta'siri.....	614
Aripov Oybek Abdullayevich, Axmedov Muzaffar Shokirjonovich	
Цифровые и традиционные методы сбора информации в маркетинговых исследованиях: сравнительный анализ.....	619
Бекназова Комилахон Миркамол кизи	
Iqtisodiyotning erkinlashtirilishi sharoitlarida kichik biznes sektori rivojlanishining imkoniyatlari.....	627
Botirova R. A., Sirojiddinov I. Q.	
Positioning Textile Products in Competitive Strategy.....	630
Икрамова Нодира Бурхон кизи	
Sanoatni tarkibiy o'zgarishlar asosida maqbullashtirish va samaradorlik ko'rsatkichlarini prognozlash.....	635
Kasimov Azamat Abduraimovich	
O'zbekiston Respublikasi budjetini shakllanishida egri soliqlarni undirishning fiskal samaradorligi.....	642
Abdulxayeva Shahnoza Muhammadiyevna	
To'qimachilik klasterlari eksport salohiyatini boshqarish masalalari.....	649
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
Влияние плодородности почвы на урожайность хлопчатника в хлопково-текстильных кластерах Республики Каракалпакстан.....	654
Сагиева Молдир Оразбай кизи	
Оценка категории вейпов среди курильщиков электронных сигарет Узбекистана.....	659
С. М. Мирзалиев, М. О. Куролов, Г. К. Абдурахманова, Джуди Сметана, Крисси Льюис	
Jahon kabel bozorini tatbiq etish va rivojlantirish xususiyatlari.....	672
Uralov Olimjon Maxammadjonovich	
Moliyaviy hisobotlar va ularni tuzish va auditorlik tekshiruvdan o'tkazishning uslubiy jihatlarini rivojlantirish.....	677
Nomozova Qumri Isoyevna, Abdinazarov Samijon Abbos o'g'li, Jabbarov Azamat Murodullayevich, Boymurodov To'liqin Azamatovich	
Digital Transformation Implementation Directions and Instrument Analysis.....	684
Abdurakhmonov Abdumalik Abdurashidovich	
Understanding Financial Indicators and Their Strategic Utilization: Insights from Global Practices and Uzbekistan's Experience.....	688
Astanova Zarnigor Obid qizi, Tukhtabaev Jamshid Sharafetdinovich, Jurayev Xurshid Mamatkulovich, Ismatova Kamola Obid qizi	
Turizm xizmatlari eksportida zamonaviy texnologiyalar orqali xizmatlar sifatini oshirishning ahamiyati.....	694
Bakhromov Akmal Abduvahid o'g'li	
Sanoat korxonalarida personal mehnatini tashkil etishni optimallashtirish yo'llari.....	699
Dilovarxo'jayeva Dilnozaxon Shavkatxo'ja qizi, Rustamova Dilnoza Jamshid qizi, Axtamova Parizod Oybek qizi, Nuritdinova Maftuna Jahongirovna	
O'zbekiston Respublikasida pul-kredit siyosati instrumentlaridan foydalanish amaliyotini takomillashtirish..	705
Kaxarova Dilnoza Shavkatovna	
Bojxona faoliyatini transformatsiyalashda innovatsion boshqaruvni takomillashtirishga oid nazariy qarashlar.....	711
Ro'ziboyev Muhiddin Xushnudovich	
Xizmat ko'rsatish sohasida aholining tadbirkorlik faolligini oshirish tendensiyalari.....	714
Xudayarova Maftuna Shavkatovna	
O'zbekiston qishloq xo'jaligini rivojlantirishda xorijiy va mahalliy investitsiyalarning o'rni.....	721
Yusupov Komaliddin Baxtiyor o'g'li	

Факторы успеха в управлении инвестициями промышленных предприятий	725
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Issues of minimizing risks related to mortgage lending of commercial banks of the republic of Uzbekistan	730
Kulliev Istam Yangimurodovich	
O'zbekiston Respublikasida nomoddiy aktivlar hisobini moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari talablari asosida tashkil etish xususiyatlari	739
Pardayeva Zulfizar Alimovna	
Tijorat banklari faoliyatida risklarni pasaytirish yo'llari.....	744
Toymuxamedov Ibroxim Rixsiboyevich	
Investitsiyalar – moliyaviy barqarorlik kafolati.....	750
Xaydarov Nizamiddin Xamrayevich	
Современные подходы к управлению системой заработной платы и льгот в условиях рыночной экономики	755
Дониерова Фотимабону Алишер кизи	
Atrof-muhit muhofazasida xulq-atvor iqtisodiyotining roli	763
Djalilov Farxod Abduganiyevich	
Eco-Paths of Uzbekistan: How Corporate Social Responsibility in Tree Planting and Transport Infrastructure is Paving the Way For Sustainable Futures.....	767
Oybekov Shohjahon Akmal o'g'li, Alfira Sofia, Yangiboyev Sirojiddin Jo'ramurodovich	
Oliy ta'lim xizmatlar bozorida raqamli marketingning ahamiyati.....	775
Ruziyeva Shaxlo Raupovna	
Sanoatning kon-geologiya korxonalari iqtisodiy xavfsizligini ta'minlash xususiyatlari.....	780
Xotamov Javohir Abdusharop o'g'li	
Qishloq xo'jaligi agrotexnologiyalarni tijorat banklari orqali kreditlash yo'llari	785
Isakov J. Ya.	
Savdo korxonalarini rivojlantirishda tijorat banklarining ahamiyati va ularni takomillashtirish istiqbollari.....	792
Aktamov Abduvali Abdug'ani o'g'li	
Ekologik muammolar va "yashil" iqtisodiyot.....	798
Axunova Shohista Nomanjanovna, Maxkamova S. Sh.	
Rivojlangan mamlakatlar tajribasida umidsiz soliqlar qarzini hisobdan chiqarish tartiblari va uni amaliyotda qo'llash masalalari.....	802
G'aybullayev Abdunabi Abduvohid o'g'li, Usubjanov Shavkat Sidiqjanovich, Abdulazizov Baxodirjon Muhammadzohid o'g'li	
Qishloq xo'jaligida qiymat yaratish zanjirini raqamli texnologiyalarni qo'llash asosida takomillashtirish	806
Iroda Turdibayevna Kudratova	
Soliq hisobi va tahlilini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.....	812
Jumayev Umid Nazarovich, Xo'jayev Sadridin Mamatmurotovich, Gapparov Zokirjon Bozorovich	
Biznesni raqamlashtirishning iqtisodiy mazmuni va biznes transformatsiyasining nazariy asoslari.....	816
Mamajonov Fayzullo Abdusamatovich	
Tadbirkorlik subyektlari eksportini rivojlantirishda raqamli platformalardan foydalanishning xorijiy tajribalari va ulardan foydalanish yo'llari	820
Mamasoatov Dilshod Ravshanovich	
O'zbekistonda raqamli iqtisodiyotning ahamiyati va iqtisodiy rivojlanishga ta'siri.....	828
Maxmudaliyeva Manzuraxon Raxmon qizi	
Globalshuv sharoitida iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlash masalalari	831
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li, Xakimov Javohir Hamza o'g'li, Turganbaev Nursultan Bayram o'g'li, Masharipov Rasulbek Jo'rabekovich, Xasanov Ruslan Raxmatovich	
Davr xarajatlari va audit hisobini takomillashtirish.....	837
Quliyev Komiljon Shuxratovich, Ismatov Shohislom Nabi o'g'li, Qilichov Chingiz Ne'mat o'g'li, Shukurov Nurbek Akbarovich	
Innovatsion ta'lim texnologiyalarining mohiyati va nazariy asoslari.....	840
R. K. Ollaberganova	
Mamlakatda moliya bozorini takomillashtirishning asosiy yo'nalishlari.....	845
Rizayeva Laylo Patxulla qizi, Boboqulova Shaxlo Turg'in qizi, Aminjonova Nozima Naimjonovna	
Qishloq xo'jaligida pillachilik biznesini rivojlantirish sharoitlari va imkoniyatlardan samarali foydalanish tahlili	850
Turgunov Odilbek Maripovich	
Hudud investitsion faolligini oshirishda marketing strategiyalaridan samarali foydalanish yo'llari	857
Achilov Abrorjon Niyatqobilovich, Ergashev Alijon Hojimatovich	

Инструменты финансового рынка в сокращении уровня бедности в экономике Республики Узбекистан.....	861
Саиткулова Матлуба	
“Yashil” iqtisodiyot, ekologiyalashtirish va barqaror rivojlanish integratsiyasi: barqaror kelajakni ta’minlashga kompleks yondashuv.....	866
Tadjibayev Zakir Malikovich	
O‘zbekistonda iqtisodiy faollikni ta’minlashga qaratilgan fiskal va monetar siyosatlarining hozirgi holati.....	871
Xudeybergenova Nigora Turgunbayevna	
Davlat budjetida g‘azna ijrosining o‘rni.....	878
Jo‘rayeva Mohinur Norqul qizi, Axmedova Yashnar Abdulla qizi, Nosirova Jamila Akbarovna	
Davlat budjeti daromadlarining ijrosi va nazorati.....	882
G. M. Samandarova	
Sanoat korxonalarida intellektual resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish mexanizmi.....	887
Q. A. Odinayev	
Tools of State Policy for Sustainable Development of Social Infrastructure in Uzbekistan.....	892
Abbasov Baurjan Madiyarovich, Navik Istikomah, Se M.Si, Nasriddinov Fazliddin	
Некоторые вопросы инноваций в развитии банковской деятельности.....	898
Джураев К. Т.	
Применение цифровых технологий в противодействии финансовым мошенничествам	905
Гадаев Исмаи Ядгарович	
Turizm sohasida kadrlar tayyorlashga ilmiy-nazariy yondashuvlar va kadrlarning zamonaviy kompetensiyalari	909
Yuldasheva Dilnoza Ulug‘bekovna	
Tijorat banklarining passiv operatsiyalarini samarali boshqarishni takomillashtirish.....	913
Sarimov Shaxbozali Soatali o‘g‘li	
Kichik biznes subyektlari tomonidan ishlab chiqarilgan mahsulotlar hajmi tahlili	919
Suvonov Ibrohim Izbasarovich, Yoqubjonov Azizjon Qobiljon o‘g‘li	
Pulga talab va taklifni statistik prognozlash masalalari	923
Ibrohimov Muhammadjon Abdullajanovich	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda soliq tizimi.....	928
Akbarov Akramjon Ibroximjonovich	
Kichik biznes subyektlari faoliyatida raqamli texnologiyalardan foydalanishni takomillashtirish usullari	932
To‘rayeva Nafisa Odiljonovna	
Behavioral Theory of the Firm	938
Egamberdieva Oydin Abror kizi	
O‘zbekiston hududlarida turizm turlarini rivojlanish orqali bandlik darajasini oshirish.....	944
Bolqiboyeva Ug‘iloy Bolqiboy qizi	
Mintaqa soliq tizimida yashirin iqtisodiyot ta’sirini baholash omillari	949
Eshniyazova Yulduz Yuldashbayevna, Sapayev Maxsudbek Karimovich	
Sug‘urtaning iqtisodiyotdagi o‘rni va uning rivojlanishiga ta’sir etuvchi omillar	953
Iminov Toxirjon Karimovich	
O‘zbekistonda xizmat ko‘rsatish sohasini rivojlantirishda investitsiyalarni jalb qilish mexanizmini takomillashtirish	957
Malikova Shoiray Baxtiyorovna	
O‘zbekiston tikuv-trikotaj korxonalarining xalqaro bozorlardagi mavqeyini oshirish yo‘llari.....	962
Vafoyeva Dilafruz Ikromovna	
Kichik biznes sohasini istiqboldagi rivojlanishida davlat siyosati.....	968
Abdug‘aniyev Murodjon Shavkat o‘g‘li	
Innovative Development of Business Activity.....	972
Son of Otakhanov Sardorbek Makhammadali	
Aholi bandligini oshirishda xususiy tadbirkorlikning o‘rni.....	976
Mamajonova Gulbaxor Toxirjon qizi	
Turizm sohasida logistikani rivojlantirish masalalari	980
Muxtorova Indirabonu Yasharbek qizi	
Marketing logistikasining zamonaviy yondashuvlari.....	985
Pardayev Sherzod Xolmurodovich	

Raqamli transformatsiya sharoitida jamoat tashkilotlarini boshqarishni takomillashtirishga oid nazariy qarashlar	991
Raxmonov Abduxalil Rasulovich	
O'zbekistonda barqaror rivojlanish maqsadlarini amalga oshirishda iqtisodiy ko'rsatkichlar tahlili.....	995
Shodiyev Xurshedjon Karimovich, Ibragimov Elmurod Gulboynor o'g'li, Baxtiyorov Sherali Muzaffarovich, Burxanov G'ofur Baxodirovich	
Kichik biznesni qo'llab-quvvatlash infratuzilmasini rivojlantirishning innovatsion mexanizmini takomillashtirish	1000
Shomurodova Mahliyo G'ulomjonovna	
2020–2030-yillarda O'zbekiston Respublikasini “yashil” energiya bilan ta'minlash uchun olib borilayotgan islohotlar	1004
Tojiyev Bilol Abdirosulovich, Azimov Erkin Umidovich	
Ijtimoiy-iqtisodiy jarayonlarni takomillashtirish asosida inson kapitalini rivojlantirish	1009
Ubaydullayev G'ayrat Zuvaytovich	
Ways to improve internal audit in enterprises in the digital economy	1014
Kodirova Zulhumor Namazovna	
Investment Management is an Important Factor of Economic Development	1019
Yuldasheva G. A., Ziyayev Dilshodjon	
Tadbirkorlik kambag'allikni qisqartirish asosiy omilidir	1022
Aliyev Akmal, Bozorova Ozoda Raximovna	
Kichik biznesni mahalliy darajada boshqarish holatini baholashda mavjud iqtisodiy salohiyatni hisobga olgan holda yondashish uslubiyoti.....	1026
Ubaydullayev Akmal Tulkinboyevich	
Формирование механизмов стратегического управления развития химической отрасли.....	1033
Бибутова Шахло Саъдуллаевна	
Davlat-xususiy sheriklik munosabatlarini samarali tashkil etish mezonlari va omillari.....	1038
Z. Abdikarimova, S. Madaminov	
Особенности банковского кредитования и факторы препятствующие финансово-кредитной поддержке субъектов сферы туристических услуг	1042
Каримова Азиза Махмадризоевна, Розоков Мухаммадазиз Мансурович	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda kichik biznesning amaliy ahamiyati	1047
Mamajanova Gulbaxor Toxirjon qizi, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Milliy innovatsion tizimning shakllanishida oliy ta'lim muassasalarining innovatsion rivojlanish prinsiplari...	1052
Nishonov Dilshod Shamsiddinovich	
Oliy ta'limda o'quv jarayonini samaradorligini oshirishda multimediya texnologiyalaridan foydalanish.....	1058
Saydullayeva Saodat Abdumajidovna	
Tadbirkorlik subyektlari faoliyatini rivojlantirishda mikromoliyalashtirishning xususiyatlari	1063
Tojiyev Javlonbek Rustamovich	
O'zbekiston Respublikasi fiskal siyosatining siklik xususiyatini aniqlash masalalari	1067
Sheraliev Javoxirbek Jaxongir o'g'li	
O'zbekistonda reklama faoliyatini tashkil etishning huquqiy asoslari	1073
Samadov Asqarjon Nishonovich	
To'qimachilik klasterlari eksport salohiyatini oshirish yo'llari.....	1079
Mamasoliyev G'ayratbek Maxamadyusupovich	
Повышение эффективности использования местных налогов и сборов в Кашкадарье	1084
Зохидов Шахзод Шавкат угли	
Tadbirkorlik tavakkalchiligini sug'urtalash tizimi.....	1087
Sabirova Asal Shuhratovna	
Innovatsion bank mahsulotlarini tashkil etishda xorijiy mamlakatlar tajribasi va raqamli transformatsiyaning roli.....	1091
Egamberganov Mirzabek Odilbek o'g'li	
Hududiy turizm xizmatlarining mohiyati, zaruriyati va ahamiyati	1099
Toshmamatova Marjona Olimjon qizi	
Namangan viloyati qurilish materiallari ishlab chiqarish korxonalarining faoliyati samaradorligini ta'minlash holati va tahlili	1106
Otajanov Umid Abdullayevich	

Анализ, состав и свойства нефтяных остатков и битумов.....	1114
Юлдашев Норбек Худайназарович, Махмудов Мухтор Жамолович, Комолов Руслан Илхомбекович	
Strategik boshqaruv hisobi axborot ta'minotining takomillashtirish yo'nalishlari	1123
Maxmudov Asliddin Sirojiddin o'g'li	
Tadbirkorlik faoliyatida istemolchilar xulq-atvorini o'rganish bo'yicha tadqiqotlarni takomillashtirish	1128
Sharopova Nafosat Radjabovna	
Zamonaviy sharoitda korxonalarning moliyaviy resurslarini boshqarishning dolzarb masalalari.....	1135
Jiyanova Nargiza Esanboyevna	

ZAMONAVIY SHAROITDA KORXONALARNING MOLIYAVIY RESURSLARINI BOSHQARISHNING DOLZARB MASALALARI

Jiyanova Nargiza Esanboyena

i.f.n., professor Toshkent Davlat iqtisodiyot universiteti professori

Annotatsiya: Mazkur maqola zamonaviy sharoitlarda zamonaviy korxonalar faoliyatida moliyaviy boshqaruv tizimining xususiyatlarini aniqlashga bag'ishlangan. Unda korxonaning moliyaviy boshqaruv tizimining maqsadlari va keng yo'nalishlari batafsil ko'rsatilgan, korxonalarda moliyaviy boshqaruv tizimini rivojlantirish muammolari, shuningdek, ularni hal qilish yo'llari o'rganilgan.

Kalit so'zlar: moliyaviy boshqaruv tizimlari, moliyaviy boshqaruv obyekti, moliyaviy boshqaruv subyekti, o'z mablag'lari, qarz mablag'lari, moliyaviy resurslar.

Abstract: This article is devoted to defining the features of the financial management system in the activities of modern enterprises in modern conditions. It shows the detailed goals and major areas of the enterprise financial management system, explores the problems of developing a financial management system in commercial enterprises, as well as solutions.

Key words: financial management systems, financial management object, financial management subject, own funds, borrowed funds financial resources.

Аннотация: Статья посвящена определению особенностей системы финансового управления в деятельности современных предприятий в современных условиях. В ней подробно показаны цели и основные направления системы финансового управления предприятия, рассмотрены проблемы разработки системы финансового управления на коммерческих предприятиях, а также пути их решения.

Ключевые слова: системы финансового управления, объект финансового управления, субъект финансового управления, собственные средства, заемные средства, финансовые ресурсы.

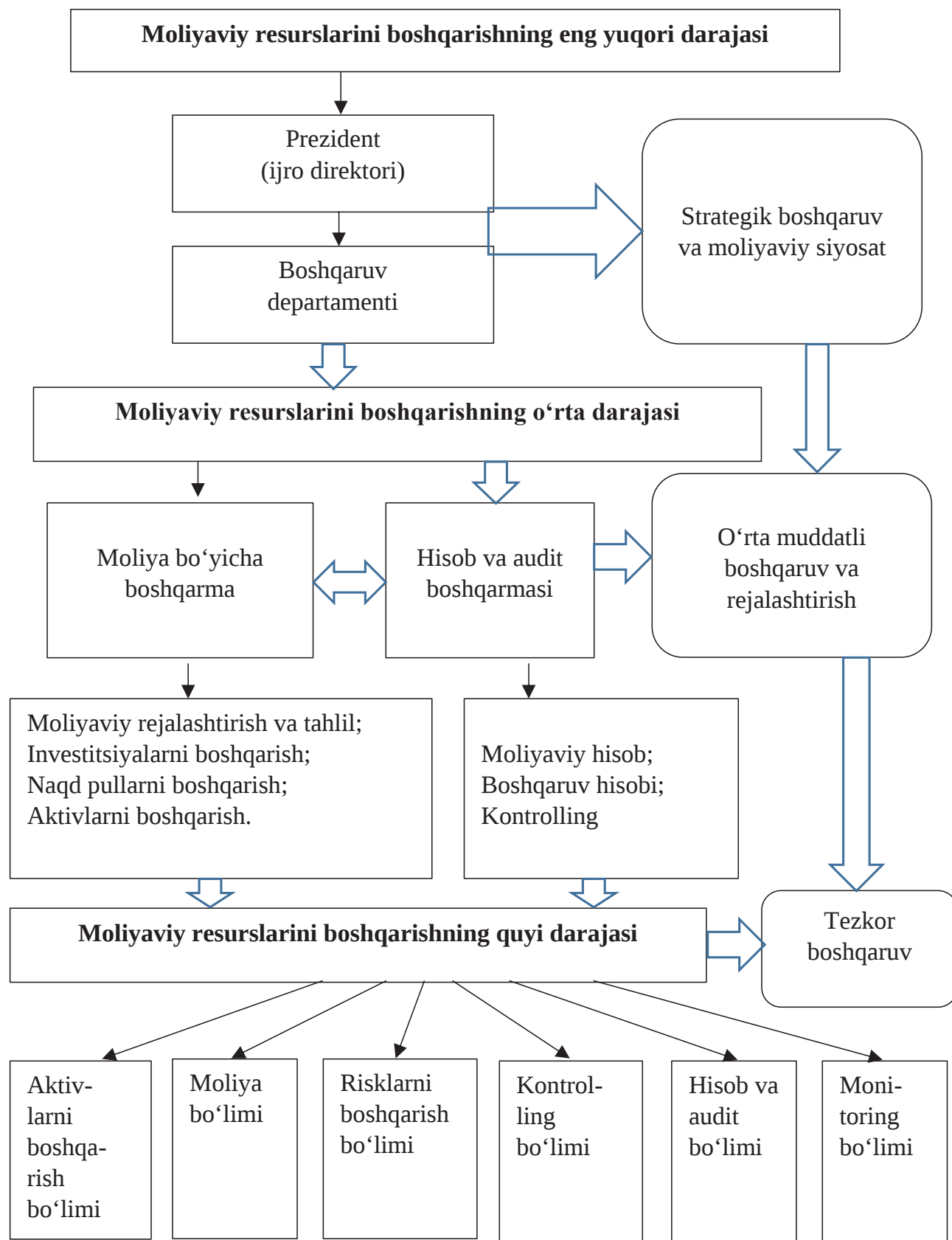
KIRISH

Korxonaning moliyaviy resurslarini boshqarish – bu ma'lum bir natijaga erishish uchun turli xil moliya tur-lariga ta'sir qilishning turli usullari, operatsiyalari, dastaklari va usullarini birlashtirgan tizim. Korxonaning moli-yaviy resurslarini boshqarish tizimiga moliyaviy xizmatlar faoliyatining muayyan sohasiga asoslangan qisqa va uzoq muddatli istiqbolda moliyaviy siyosatga kiritilgan moliyaviy resurslardan samarali foydalanish omillari tahlilini kiritish joiz. Boshqaruv tizimida moliyaviy resurslarni boshqarish subyektlari funksiyalarining ahamiyati korxona boshqaruv vositalari va boshqaruv qarorlarini qabul qilish uchun mas'ul bo'lgan boshqaruv subyektlari tomonidan ta'kidlanadi. Boshqaruv tizimining samaradorligini oshirish moliya menejerlarining o'z oldiga qo'ygan vazifalarini, jumladan, korxonani moliyaviy resurslar bilan ta'minlash va ulardan foydalanish samara-dorligini oshirish darajasiga bog'liq¹.

Moliyaviy boshqaruv sohasidagi bir qator tadqiqotchilar korxonaning moliyaviy resurslarini boshqarish tizim degan nuqtayi nazarga amal qiladilar, mualliflarning boshqa qismi esa bu tushunchani yordamida korxona kapitali miqdoriga ta'sir amalga oshiriladigan jarayon deb qaraydilar. Bizning fikrimizcha, moliyaviy menejment tizimida korxonani barqaror rivojlanishi uchun zarur bo'lgan moliyaviy resurslar bilan ta'minlaydigan "korxona moliyaviy resurslarini boshqarish" alohida quyi tizimini ajratib ko'rsatish kerak. Tizim sifatida moliyaviy resurslarni boshqarish ularning samarali shakllanishi, taqsimlanishi va iqtisodiy faoliyat jarayonida foydalanishni ta'minlash bilan bog'liq boshqaruv qarorlarini ishlab chiqish va amalga oshirish tamoyillari va usullarini o'z ichiga oladi².

1 Исмаилова Р.А., Мисник О.В. Теоретические аспекты управления финансами на предприятии Вестник КазНУ. Серия экономическая. №5 (111). 2019

2 Исмаилова Р.А., Мисник О.В. Теоретические аспекты управления финансами на предприятии Вестник КазНУ. Серия экономическая. №5 (111). 2019

1-rasm. Korxona moliyaviy resurslarni boshqarish tashkiliy tuzilmasi.

Bir qator iqtisodchi olimlarning tadqiqotlarini umumlashtirib, korxonaning moliyaviy resurslarini boshqarish eng muhimlaridan biri degan xulosaga kelish mumkin. Bunda, korxona moliyaviy resurslaridan foydalanish samaradorligining muhimligini hisobga olib, faoliyati korxonaning taktik va strategik maqsadlariga erishishga qaratilgan boshqaruv subyektlarining funksiyalarini ko'rib chiqishni taklif qilamiz, chunki tizimning aynan ushbu tarkibiy elementlariga, qabul qilinayotgan boshqaruv qarorlarining to'g'riligiga korxonani kelajakdagi umumiy rivojlanishi bog'liq bo'ladi.

1-rasmdan ko'rish mumkinki, korxonaning moliyaviy resurslarini boshqarishning eng yuqori darajasining vazifalari strategik boshqaruvni, ya'ni korxonani rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlarini ishlab chiqish va belgilashni o'z ichiga oladi. Korxonaning iqtisodiy rivojlanishining izchil yuqori sur'atlarini ta'minlash, bozorda raqobatdosh mavqeiini mustahkamlash, ishlab chiqarish faoliyati bilan bog'liq xarajatlarni kamaytirish, yuqori moliyaviy ko'rsatkichlarga e'erishish shular jumlasidandir. Korxonada moliyaviy resurslarni uzoq muddatli (strategik) boshqarish jarayonini menejmentning eng yuqori darajasida shakllantiriladigan va pul kapitalini boshqarishning o'ziga xos me'yoriy-huquqiy bazasini ifodalovchi to'g'ri ishlab chiqilgan moliyaviy siyosatsiz amalga oshirish mumkin emas. Moliyaviy siyosatning maqsadi korxonaning tanlangan strategiyasini bosqichma-bosqich amalga oshirish bo'lib, buning uchun quyidagi vazifalar hal qilinadi: strategiyani amalga oshirishning eng samarali usullarini tanlash, korxonaning to'lov qobiliyati va moliyaviy barqarorligini ta'minlash, xo'jalik yurituvchi subyektning xususiy va qarz mablag'larining optimal nisbatiga erishish.

Korxonaning moliyaviy siyosatining strategiyasi va taktikasi bir-biri bilan chambarchas bog'liq bo'lib, to'g'ri tanlangan strategiya taktik muammolarni hal qilish uchun qulay imkoniyatlar yaratadi. Korxonaning joriy faoliyatini qamrab oladigan va bir yilgacha davom etadigan rejalashtirish operativ rejalashtirish deb ataladi.

Tashkiliy tuzilmaning o'rta darajadagi faoliyati korxonaning moliyaviy resurslarini, moliyalashtirish manbalarini va investitsiya faoliyatini o'rta muddatli boshqarish bilan bog'liq. Moliyalashtirish manbalarini boshqarish moliyaviy resurslarning ichki va tashqi, qisqa muddatli va uzoq muddatli manbalarini shakllantirish, ularni jalb qilish shartlarini tahlil qilish, jalb qilingan kapitalning qiymatini aniqlash bilan bog'liq. Bundan tashqari, menejmentning ushbu darajasining funksiyalari qarz mablag'larini jalb qilish va o'z mablag'laridan foydalanishning maqsadga muvofiqligini baholashni, korxona kapitalining optimal tarkibini shakllantirishni o'z ichiga oladi.

Korxonada moliyaviy resurslarni uzoq muddatli (strategik) boshqarish jarayonini boshqarishning eng yuqori darajasida shakllantiriladigan va pul kapitalini boshqarishning o'ziga xos me'yoriy-huquqiy bazasini ifodalovchi to'g'ri ishlab chiqilgan moliyaviy siyosatsiz amalga oshirish mumkin emas. Moliyaviy siyosatning maqsadi korxonaning tanlangan strategiyasini bosqichma-bosqich amalga oshirish bo'lib, buning uchun quyidagi vazifalar hal qilinadi: strategiyani amalga oshirishning eng samarali usullarini tanlash, korxonaning to'lov qobiliyati va moliyaviy barqarorligini ta'minlash, xo'jalik yurituvchi subyektning xususiy va qarz mablag'larining optimal nisbatiga erishish.

Korxonaning moliyaviy siyosatining strategiyasi va taktikasi bir-biri bilan chambarchas bog'liq bo'lib, to'g'ri tanlangan strategiya taktik muammolarni hal qilish uchun zarur moliyaviy imkoniyatlarni yaratadi. Bir yilgacha bo'lgan istiqboldagi korxonaning joriy faoliyatini qamrab olgan operativ rejalashtirish va moliyaviy resurslarni, moliyalashtirish manbalarini va investitsiya faoliyatini o'rta muddatli boshqarish tashkiliy tuzilmaning o'rta darajadagi faoliyatini ifodalaydi.

Muammoning ishlab chiqilganlik darajasi. Korxona moliyaviy menejmenti iqtisodiyot fanining istiqbolli yo'nalishi sifatida moliyaviy boshqaruv sohasidagi nazariy ishlanmalarni, shuningdek, moliyaviy vositalar va boshqaruv usullari bilan bog'liq amaliy ishlanmalarni birlashtiradi.

Moliyaviy boshqaruv tizimi bo'yicha tadqiqotlar olib borgan quyidagi xorijiy iqtisodchilarni aytib o'tish lozim: V.G. Belolipetskiy, V. Sharp, G. Aleksandr, J. Bailey, V. A. Gerasimenko, Yu Ya, A. F. Ionova.

Moliyaviy resurslarni boshqarish tizimini zamonaviy bozor sharoitiga to'g'ridan to'g'ri yoki bilvosita moslashtirishning ustuvor masalalarini o'rgangan vatanimiz olimlardan: B.Toshmurodova, N.Jumayev, S.Elmirzayev, Ye.Xoshimov, Sh.Xajiboyev, N.Mo'minov, N.Tursunova, M. Xamidulin, V. Kotov, R. Karlibayeva, F. Xamidova, M. Po'latova, X.Xudoyqulov va boshqalarni ko'rsatish mumkin.

Shu bilan birga, yuqorida qayd etilgan olimlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar asosan moliyani boshqarish tizimining nazariy, uslubiy masalalariga bag'ishlangan bo'lib, ularda faqat moliyaviy resurslar samaradorligini oshirishning ayrim toifalari va yo'nalishlari ko'rib chiqildi. Lekin ularning ishlarida zamonaviy bozor sharoitida moliyaviy boshqaruv tizimini takomillashtirish jarayoni va ularni ijobiy hal etish omillari bilan bog'liq real amaliy masalalar ko'rib chiqilmagan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Umumiy ilmiy usullarga asoslanadi: tahlil va sintez, tizimli, mantiqiy va qiyosiy tahlil, tanlama so'rovlar. O'rganilayotgan muammo bo'yicha ma'lumotnoma, statistik va me'yoriy materiallardan foydalanildi.

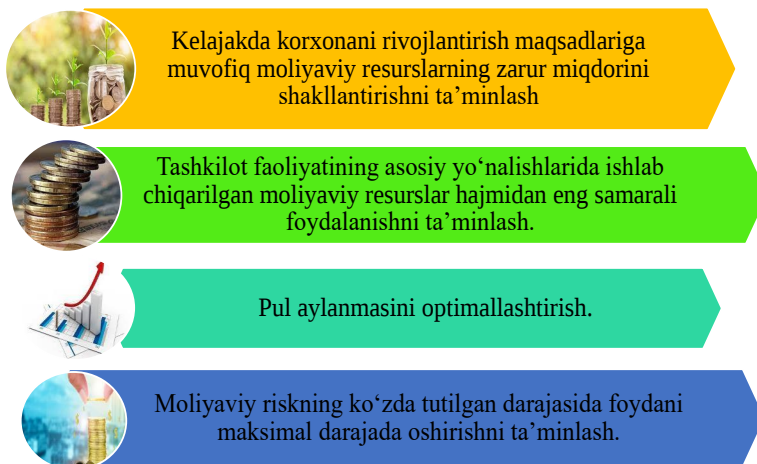

TAHLIL VA NATIJALAR

Korxonaning moliyaviy boshqaruvini tashkil etish – bu korxonani moliyaviy resurslar bilan o'z vaqtida va to'liq ta'minlash va ulardan oqilona foydalanishga qaratilgan chora-tadbirlar majmuidir. Moliyaviy boshqaruv tizimining asosiy maqsadi kapitalni ko'paytirish orqali korxona qiymatini maksimal darajada oshirishdan iborat.

Korxonaning moliyaviy boshqaruv tizimi xo'jalik yurituvchi subyektning taktik va strategik maqsadlariga erishishga yordam beradi va ikkita kichik tizimdan iborat bo'ladi (1-rasm). Moliyaviy boshqaruvning obyekti – bu xo'jalik yurituvchi subyektning tashqi va ichki muhitida yuzaga keladigan mablag'lar aylanishi va pul oqimlari harakati, qiymat aylanishi, moliyaviy munosabatlar va moliyaviy resurslar harakati uchun shartlar majmui hisoblanadi.

Moliyaviy boshqaruv tizimining o'ziga xos maqsadi joriy va kelajakdagi davrlarda korxona egalarining (paychilar, aksiyadorlar) farovonligini maksimal darajada oshirishni ta'minlashdir.

1-rasm. Korxona moliyaviy boshqaruv tizimining asosiy vazifalari³.

Ta'kidlash lozimki, korxonalarning moliyaviy boshqaruv tizimi uning bir nechta katta sohaga ega ekanligini ko'rsatdi.

Ko'pgina mahalliy tadbirkorlarning eng katta xatosi – bu moliyaviy oqimlarni boshqarishni yetarlicha baholamaslikdir. Ba'zi tadbirkorlar buni moliyaviy muammolarning o'ziga xos murakkabligi bilan izohlashadi va shuning uchun o'z vakolatlarini qo'l ostidagilarga topshiradilar.

Bu pozitsiya noto'g'ri: hech qachon siz o'zingizning ham kiruvchi, ham chiquvchi pul oqimlarini mustaqil ravishda yo'naltira olmaysiz yoki nazorat qila olmaysiz. Aynan shu oqimlar harakatida tadbirkorlik faoliyatining haqiqiy natijasi jamlangan va tadbirkor izlayotgan biznes samaradorligini oshirish imkoniyatlari yashiringan. Shu sababli, mahalliy tadbirkor, birinchi navbatda, moliyaviy boshqaruvning barcha asosiy tamoyillari va yondashuvlarini o'zlashtirishi va ularni yaxshi tushunishi kerak, aks holda u muvaffaqiyatsizlikka uchraydi.

1-jadval. Iqtisodiyot tarmoqlari bo'yicha faoliyat yuritayotgan korxona va Xo'alik yurituvchi subyektlar soni.

Tarmoqlar	2020-yil	2021-yil	2022-yil	2023-yil
Jami	398133	475197	528929	592371
Qishloq, o'rmon xo'jaligi va baliqchilik	29379	41321	46501	53808
Sanoat	70576	83539	91152	98805
Qurilish	36199	40950	43695	46971
Savdo	101081	132192	157129	182917
Tashish va saqlash	15360	17301	18251	20666
Turar joy va ovqatlanish xizmatlari	25636	30111	33104	36811
Axborot va aloqa	7901	9517	10587	12204
Sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish	7903	9145	10391	11597
Boshqa turlari	104098	111121	118119	128592

3 Rasm ўrgанилган материаллар асосида тузилган.

Mamlakatdagi korxonalar umumiy soni 2020–2023-yillarda o'sishda davom etmoqda. Bu davrda korxonalarning umumiy soni 194238 taga ko'payib, 49 foizga o'sdi. Qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligida ham barqaror o'sish sur'atlari kuzatilib, o'tgan davr mobaynida 24 429 ta korxonaga (o'sish 83 foizga) ko'paydi. Sanoat: sanoatda o'rtacha o'sish kuzatilmoqda, 28229 ta korxona (o'sish 40%).

2-rasm. Korxona moliyaviy boshqaruvining yirik yo'nalishlari.

Endi "Issiqlik elektr stansiyalari" AJ moliyaviy resurslarini boshqarish holatini ko'rib chiqamiz. "Issiqlik elektr stansiyalari" AJ elektr va issiqlik energiyasining yirik ishlab chiqaruvchisi va yetkazib beruvchisi hisoblanib, iqtisodiyot tarmoqlari va aholining elektr energiyasiga bo'lgan ehtiyojini to'liq qondirishni ta'minlaydi. Bugungi kunda O'zbekistonda ishlab chiqarilayotgan elektr energiyasining 85 foizi "Issiqlik elektr stansiyalari" aksiyadorlik jamiyati hissasiga to'g'ri keladi.

2-jadval. "Issiqlik elektr stansiyalari" AJning yakuniy moliyaviy natijalari⁴.

Ko'rsatkich nomi	2020-yil	2021-yil	2022-yil
Mahsulotlarni (tovarlar, ishlar va xizmatlar) sotishdan olingan sof daromad		108 725 873	174 297 468
Tannarx		102 995 841	168 213 941
Yalpi daromad		5 730 032	6 083 527
Davr xarajatlari, jami, shu jumladan:	30 514 110	4 451 369	8 649 817
Ma'muriy xarajatlar	17 735 297	2 324 342	2 662 870
Boshqa operatsion xarajatlar	12 778 813	2 031 751	5 467 533
Asosiy faoliyatdan olingan boshqa daromadlar	122 707 982	1 993 997	7 895 292
Asosiy faoliyatdan olingan foyda (zarar).	92 193 872	3 272 660	5 329 002
Moliyaviy faoliyatdan olingan daromadlar	12 880 024		
Dividend ko'rinishidagi daromad	10 784 873		100 822
Moliyaviy faoliyat bilan bog'liq xarajatlar, shu jumladan	201 657	26 035	574 463
Valyuta kurlari farqlaridan zararlar	86 073		
Umumiy iqtisodiy faoliyatdan olingan foyda (zarar).	104 872 239	3 246 625	4 855 361
Daromad solig'ini to'lashdan oldingi foyda (zarar)	104 872 239	3 246 625	4 855 361
Daromad solig'i (foyda)	15 040 837	580 204	1 204 769
Hisobot davrining sof foydasi (zarar).	89 831 402	2 666 421	3 650 592

4 Таблица составлена на основе финансового отчета АО "Тепловые электрические станции" за 2020, 2021, 2022 годы.

Hisoblash natijasida olingan ma'lumotlarga asosan shuni aytishimiz mumkinki, 2022-yilda asosiy faoliyatdan boshqa daromadlar 2021-yilga nisbatan 296 foizga oshgan. Xuddi 2021-yilda bo'lgani kabi, 2022-yilda ham eng katta ulush sotishdan tushgan sof tushum bo'ldi, biroq o'tgan hisobot yiliga nisbatan u 60,3 foizga o'sdi. 2021-yilda 2020-yilga nisbatan davr xarajatlari va ma'muriy xarajatlar kabi bo'limlarda sezilarli pasayish kuzatilmoqda, bu esa sof sotishdan tushgan daromadning oshishiga olib keldi. 2022-yildagi eng kichik hajm 100822 so'm miqdoridagi dividendlar bo'lib, 2020-yilga nisbatan ikki baravar kamaygan.

3-jadval. "Issiqlik elektr stansiyalari" AJ aktivlarining tarkibi va tuzilishi⁵

Ko'rsatkich nomi	2020-yil	2021-yil	2022-yil
Asosiy vositalar: dastlabki qiymati bo'yicha	1 800 124	21 694 599	21 390 443
Eskirish summasi	205 294	13 003 915	15 575 283
Qoldiq (balans) qiymati	1 594 830	8 690 684	5 815 160
Uzoq muddatli investitsiyalar, jami. shu jumladan:	13 270 981 389	3 330 907	3 310 917
Qimmatli qog'ozlar	13 182 653 165	234 365	234 365
Qaram kompaniyalarga investitsiyalar		3 096 542	3 076 552
Uzoq muddatli debitorlik qarzlari	52 689 552	172 603	164 210
Tovar-moddiy zaxiralar, jami, shu jumladan	933 718	69 376 869	142 940 449
Ishlab chiqarish zaxiralari	933 718	66 639 960	133 168 006
Yakunlanmagan ishlab chiqarish		112 844	110 361
Tayyor mahsulot		2 586 751	9 648 268
Tovarlar		37 314	13 814
Debitorlar	19 253 849	6 251 500	15 266 419
Xaridorlar va buyurtmachi-larning qarzдорliklari		38 720	266 810
Xodimlarga berilgan avanslar		3 280	
Yetkazib beruvchilar va pudratchilarga berilgan avanslar	484 191	1 839 748	1 542 472
Budjetga soliqlar va yig'imlar bo'yicha avans to'lovlari	99 446	4 056 260	13 400 009
Davlat maqsadli jamg'armalariga va sug'urtaga avans to'lovlari		974	886
Boshqa debitorlik qarzlari	41 191	312 518	56 242
Pul mablag'lari, jami, shu jumladan:		481 658	309 036
Hisob-kitob bo'yicha naqd pul		65 817	307 368
Naqd pullar va ularning ekvivalentlari	3 199 370	415 841	1 668
Balans aktivlari bo'yicha JAMI	13 380 786 367	90 742 199	167 806 191

Jadvaldan ko'rish mumkinki, 2022-yilda tovar-moddiy zaxiralar 2021-yilga nisbatan 106 foizga o'sib, 142 940 449 ming so'mni tashkil etdi. Davlat maqsadli jamg'armalariga avans to'lovlari 2021-yilga nisbatan 19 foizga kamaydi. Shuningdek, 2022-yilda mijozlar va buyurtmachilarning qarzi deyarli 600 foizga oshgan. Barcha uzoq muddatli aktivlar jami 2022-yilda 2021-yilga nisbatan 23,8 foizga va 2020-yilga nisbatan 99,9 foizga kamaydi. Ammo shunga qaramay, 2022-yilda balans aktivlari 2021-yilga nisbatan 84,9 foizga oshgan, 2020-yilga nisbatan esa 98,7 foizga kamaygan.

Tahlildan ko'rinadiki, 2020-yilda korxona aktivlarida eng katta ulush barcha aktivlarning 99,614 foizini tashkil etuvchi uzoq muddatli investitsiyalar hisoblanib, eng kichik miqdor barcha aktivlarning 0,001 foizini tashkil etuvchi budjetga avanslar oladi. 2021-yilda katta hajmdagi 76,455 % tovar-moddiy zaxiralar, 0,004 % kichik hajmni esa xodimlarga berilgan avanslar tashkil etdi. 2022-yilda ulush, 2021-yildagi kabi, tovar-moddiy zaxiralarga to'g'ri keldi va korxonaning barcha aktivlarining 85,182 foizini tashkil etdi. Oxirgi 2 yil ichida debitorlik qarzlari, shuningdek, davlat maqsadli jamg'armalariga yo'naltirilgan avanslar o'zgarmadi. 0,001 ga teng kichikroq foizni naqd pul mablag'lari tashkil etdi.

5 Таблица составлена на основе финансового отчета АО "Тепловые электрические станции" за 2020, 2021, 2022 годы.

4-jadval. "Issiqlik elektr stansiyalari" AJ majburiyatlarining tarkibi va tuzilishi⁶

Ko'rsatkich nomi	2020	2021	2022
I. O'z mablag'lari manbalari			
Ustav kapitali	13 243 197 165	1 848 110	1 848 110
Qo'shilgan kapital		219 585	219 585
Zaxira kapitali	1 038 125	20 481 574	21 113 884
Taqsimlanmagan foyda	124 580 138	2 666 421	1 202 996
Maqsadli tushumlar	371 782	20 217 390	44 856 540
I BO'LIM BO'YICHA JAMI	13 369 187 210	45 433 080	69 241 115
II. Majburiyatlar			
Joriy majburiyatlar, jami	11 599 157	45 309 119	98 565 076
shu jumladan: joriy kreditorlik qarzlar	4 599 157	1 404 502	93 065 056
Yetkazib beruvchilar va pudratchilar oldidagi qarzlar	184 485	746 026	884 177
Sho'ba va qaram kompaniyalarga qarz	924 480	200 000	89 961 949
Qabul qilingan avanslar		43 307	3 854
Budjetga to'lovlarda qarz	1 847 005	183 662	315 613
Davlat maqsadli jamg'armalariga to'lovlar bo'yicha qarzlar	324 362	7 199	212 279
Ta'sischi'larga qarz			1 105 573
Ish haqi bo'yicha qarzlar	932 396		352 632
Qisqa muddatli bank kreditlari			20
Qisqa muddatli kreditlar	7 000 000	43 904 617	5 500 000
Boshqa kreditorlik qarzlar	386 429	224 308	228 979
II BO'LIM BO'YICHA JAMI	11 599 157	45 309 119	98 565 076
Balans passivlari bo'yicha JAMI	13 380 786 367	90 742 199	167 806 191

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, 2020-yilda kompaniya majburiyatlarining ulushi ustav kapitalini tashkil etgan, uning ulushi 98,972 foizni, eng kam vazni esa 0,001 foizni yetkazib beruvchi va pudratchilar oldidagi qarz tashkil qilgan. 2021-yilda javobgarlik ulushi joriy ulush majburiyatlarining 50,068 foizini, sof ulushi esa davlat maqsadli jamg'armalariga to'langan avanslarning 0,008 foizini tashkil etdi. 2022-yilda joriy kreditorlik qarzlarining ulushi 55,46 foizni, qisqa muddatli bank kreditlari esa 0,00001 foizni tashkil etdi.

Shunday qilib, yuqorida muhokama qilinganlardan xulosa chiqarib, shuni aytishimiz mumkinki, 2022-yilda Kompaniya qisqa muddatli kreditlardan foydalanish o'rniga kreditorlik qarzlar miqdorini oshirdi. Kreditorlik qarzlarining muddati 2021-yildagi 89 kundan 5 5803 kungacha oshdi. Inventarizatsiya muddati bo'yicha "Issiqlik elektr stansiyalari" AJ ushbu aktivlarni samarali boshqara olmadi, bu esa korxonaning naqd pul aylanishini yarata olmasligiga va katta xarajatlarga olib keldi.

Ushbu xarajatlar O'zbekiston Respublikasi Prezidentining mamlakatimizda barqarorlikka erishish va tabiatni asrash bo'yicha farmoniga muvofiq 2010–2022-yillarda qabul qilingan loyihalarni amalga oshirish bilan bog'liq bo'lgan.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Umuman olganda, tadqiqot ishining ilmiy, nazariy va amaliy jihatlarini o'rganib chiqib, korxonalarning moliyaviy boshqaruv tizimini bozor sharoitlariga moslashtirishning quyidagi yo'llari tavsiya etiladi:

1. Moliyaviy tahlil va monitoring usullarini takomillashtirish. Bu korxonaning iqtisodiy holatini, uning to'lov qobiliyatini, barqarorligini, likvidligini va rentabelligini baholashda namoyon bo'ladi. Tahlil balans ma'lumotlari, foyda va zararlar to'g'risidagi hisobot va pul oqimlari asosida amalga oshiriladi. Joriy ko'rsatkichlar va avvalgi

6 Таблица составлена на основе финансового отчета АО "Тепловые электрические станции" за 2020, 2021, 2022 годы

davrlar uchun ma'lumotlar o'rganiladi. Moliyaviy tahlil biznes istiqbollari to'g'risida xulosa chiqarish, resurslarni taqsimlashni rejalashtirish, moliyalashtirishga bo'lgan ehtiyojni aniqlash – qisqasi, chuqur o'ylangan va malakali qarorlar qabul qilish imkonini beradi.

2. Xususiy kapitalining ko'payishi. Bunday strategiya o'z aylanma mablag'larining ko'payishi hisobiga moliyaviy barqarorlikni oshirishni ta'minlaydi. Xususiy aylanma mablag'lari xususiy kapital va asosiy vositalar o'rtasidagi farqni ifodalaganligi sababli, xususiy kapitalining o'zgarishi xususiy aylanma mablag'larining o'zgarishiga olib keladi. Xususiy kapitalini ko'paytirishga ustav kapitalini ko'paytirish, dividendlarni kamaytirish va taqsimlanmagan foyda va zaxiralarni ko'paytirish, rentabellikni oshirish orqali erishiladi.

3. Debitorlik va kreditorlik qarzlarni boshqarish. Xo'alik yurituvchi subyektning to'lov qobiliyati va moliyaviy sog'lomligi nafaqat Xo'alik yurituvchi subyektning majburiyatlari tuzilishi va ularni bajarish muddatlariga, balki, birinchi navbatda, naqd pul asosiy rol o'ynaydigan likvid aktivlarning mavjudligi va kelib tushishiga bog'liq.

Xo'alik yurituvchi subyektning to'lov qobiliyati va moliyaviy barqarorligi darajasi debitorlik qarzlarning aylanish tezligiga bog'liq bo'lib, bu korxonalarda moliyaviy boshqaruv tizimining samaradorligini tavsiflaydi.

4. Moliyaviy boshqaruv tizimining asosiy vositasi sifatida moliyaviy nazorat samaradorligini oshirish. Biznes-jarayonlarning samaradorligini, budjet ijrosini, haqiqiy ko'rsatkichlarning rejalashtirilgan ko'rsatkichlarga muvofiqligini nazorat qilish kerak. Moliyaviy nazorat moliyaviy resurslardan foydalanishni optimallashtirish va xarajatlarni kamaytirishga yordam beradi. Milliy korxonalarda moliyaviy nazoratning muvaffaqiyatsizligi sabablari quyidagilar bo'lishi mumkin: past moliyaviy intizom, buxgalteriya hisobining yo'qligi va moliyaviy hisobotlarda noto'g'ri qayd etilgan ma'lumotlar.

5. Moliyaviy direktorning malakasini oshirishga yuqori talablar qo'yish kerak. Pul mablag'larini boshqarishning puxta o'ylangan tizimi ularni kompaniyaning rivojlanishi va foydaning o'sishi uchun eng katta foyda bilan sarflashga yordam beradi. Moliya direktorining roli ko'p qirrali: har kuni u turli xil muammolarni hal qilishi kerak bo'ladi.

6. Vaqtni tejaydigan, operatsiyalarning yuqori aniqligini ta'minlaydigan, mijozlar va hamkorlar bilan o'zaro munosabatlarni soddalashtiradigan va pirovard natijada daromadning oshishiga olib keladigan biznes jarayonlarini avtomatlashtirish uchun IT-yechimlarni yaratish, shuningdek, biznes xavfini kamaytirish uchun biznes hamkorlarning moliyaviy ahvoli to'g'risida doimiy ravishda ma'lumot to'planishini ta'minlash. Bugungi kunda ushbu maqsadlarning barchasiga kompleks yechim – korxonaning moliyaviy resurslarini boshqarish uchun dasturiy paketlar va ilovalarni joriy etish orqali erishiladi.

Zamonaviy sharoitda korxonaning moliyaviy boshqaruv tizimi – bu bozor munosabatlarning rivojlanishi sharoitida raqobatbardoshlikni oshirishni istagan har bir xo'jalik yurituvchi subyekt uchun zamonaviy sharoitlarda zarur bo'lgan boshqaruv vositalari to'plamidir.

Zamonaviy fikrlaydigan moliyaviy direktor o'z tarmog'ining rivojlanish tendensiyalarini va shu bilan bog'liq holda yuzaga keladigan muammolarni prognoz qila olishi va ularni hal qila oladigan korxonani moliyaviy boshqarish piramidasini izchil yaratishi kerak.

Shunday qilib, xulosa qilib shuni ta'kidlash mumkinki, tijorat korxonalari moliyaviy boshqarishning dolzarb masalalari uning faoliyatining iqtisodiy, moliyaviy va ijtimoiy natijalari muvozanati va bu muammolarni hal qilishda yordam berishning tavsiya etilgan usullarini tadqiq etish hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. В.Н.Незамайкин, И.Л.Юрзинова. Финансовый менеджмент:учебник для бакалавров / М.: Юрайт, 2016. – 467 с.
2. Вяткин, В. Н. Финансовые решения в управлении бизнесом : учебно-практическое пособие / В. Н. Вяткин, В. А. Гамза, Д. Д. Хэмптон. – 4-е изд., перераб. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2020. – 325 с.
3. Жиянова Н.Э. Финансовые ресурсы предприятий: повышения эффективности их формирования и использования в современных условиях// Science and Education, 2(8) 2021, 656-668. <https://www.openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/1794,-08-26>
4. Жиянова Н.Э. (2018) Особенности управления капиталом в повышении коммерческой деятельности предприятий - Экономика и предпринимательство, 1(90) / Jiyanova N.E. (2018) Features of capital management in increasing the commercial activity of enterprises - Economics and Entrepreneurship, 1(90)
5. Жиянова Н.Э.Финансовые ресурсы предприятий: пути повышения эффективности их формирования и использования. Монография. - Т.:ТФИ,2021.-153с.
6. Жиянова Н.Э., Таджибекова Д.Б. Пути совершенствования практики формирования финансовых ресурсов предприятий в современных условиях // Логистика и экономика, II номер. 2022, https://economyjournal.uz/maqola/Maqolalar_2022_2_son.pdf-235-241
7. Вяткин, В. Н. Финансовые решения в управлении бизнесом : учебно-практическое пособие / В. Н. Вяткин, В. А. Гамза, Д. Д. Хэмптон. – 4-е изд., перераб. и доп. – Москва : Издательство Юрайт, 2020. – 325 с.
8. Исмаилова Р.А., Мисник О.В. Теоретические аспекты управления финансами на предприятии Вестник КазНУ. Серия экономическая. №5 (111). 2019.

Interent materiallari

9. Ўзбекистон Республикаси Конституцияси. – Т.: Ўзбекистон, 2023.
10. Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси. – Т.: Адолат, 1997.
11. Ўзбекистон Республикасининг “Масъулияти чекланган ҳамда қўшимча масъулиятли жамиятлар тўғрисида”ги Қонуни, 06.12.2001 йилдаги 310-II-сон. <https://lex.uz/docs/22525>
12. Ўзбекистон Республикасининг 2000 йил 25 майдаги “Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида”ги ЎРҚ-69-II-сон Қонуни (Ўзбекистон Республикасининг 2012 йил 2 майдаги ЎРҚ-328-сонли Қонуни таҳририда). <https://lex.uz/uz/docs/31846>
13. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони, 28.01.2022-йилдаги ПФ-60-сон. <https://lex.uz>
14. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2015 йил 28 апрелдаги “Иқтисодиётда хусусий мулкнинг улуши ва аҳамиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2340-сон қарори. lex.uz/docs/2637893
15. Мирзиёев Ш. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Олий Мажлисга Мурожаатномаси – Тошкент: “Ўзбекистон” 2019. – 56 б.
16. Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. Тошкент, 2020-йил 29 декабрь (www.president.uz).
17. www.stat.uz – Ўзбекистон Республикаси Статистика қўмитасининг расмий сайти
18. <https://review.uz/post/ozbekistonda-ishbilarmonlik-faolligi-indeksi-2021-yil-oktyabr>
19. www.openinfo.uz – Корпоратив маълумотларнинг ягона портали

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>

Yashil

IQTISODIYOT va TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, siyosiy, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Xondamir Ismoilov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2024. № 5

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77)

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, [@iqtisodiyot_77](https://t.me/@iqtisodiyot_77) telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilmiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnalning ilmiyligi:

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 2023-yil 1-apreldagi 336/3-sonli qarori bilan ro'yxatdan o'tkazilgan.